

PHÁT TRIỂN KHU DU LỊCH HẢI TIẾN, HUYỆN HOÀNG HÓA, TỈNH THANH HÓA TRONG CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0

Phạm Văn Chinh*

Trường Đại học Bách khoa Hà Nội

TÓM TẮT

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang làm thay đổi mọi mặt hoạt động của con người. Cuộc cách mạng công nghiệp này chẳng những tác động sâu sắc đối với các ngành sản xuất, mà còn ảnh hưởng mạnh mẽ đến các ngành dịch vụ như y tế, giáo dục, du lịch. Bài này trình bày các tác động của công nghiệp 4.0 đối với du lịch thế giới cũng như du lịch Việt Nam và đề xuất các giải pháp để phát triển du lịch sinh thái Hải Tiến, ở huyện Hoàng Hoá, thuộc tỉnh Thanh Hoá trong kỷ nguyên cách mạng này.

Từ khoá: *thời kỳ 4.0, du lịch Việt Nam, du lịch Hải Tiến, tỉnh Thanh Hoá, cách mạng công nghiệp*

ĐẶT VẤN ĐỀ

Du lịch là một ngành kinh tế phát triển rất nhanh, hiện nay nó là một trong những ngành kinh tế hàng đầu của Thế giới. Đối với nước ta, Đảng và Nhà nước đã xác định du lịch là một ngành kinh tế tổng hợp quan trọng mang nội dung kinh tế sâu sắc có tính liên ngành, liên vùng và xã hội hóa cao với mục tiêu phát triển du lịch thực sự trở thành một ngành kinh tế mũi nhọn và phát triển du lịch là một hướng chiến lược quan trọng trong đường lối phát triển kinh tế xã hội nhằm góp phần thực hiện công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Khu du lịch Hải Tiến thuộc huyện Hoàng Hóa, tỉnh Thanh Hóa là khu du lịch sinh thái biển mới hình thành với vẻ đẹp thiên nhiên hoang sơ, thuần khiết. Định hướng kinh doanh Khu du lịch Hải Tiến trong những năm tới là tập trung phát triển du lịch theo hướng có chất lượng, có thương hiệu, chuyên nghiệp, hiện đại để khai thác tối ưu nguồn lực và lợi thế của tỉnh. Tuy nhiên, trong thời gian qua Khu du lịch chưa xác định được chiến lược kinh doanh, mới chỉ hoạt động theo kế hoạch nhiệm vụ hàng năm. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang làm thay đổi mọi mặt hoạt động của con người. Cuộc cách mạng công nghiệp này chẳng những tác động sâu sắc đối với các ngành sản xuất, mà còn

ảnh hưởng mạnh mẽ đến các ngành dịch vụ như y tế, giáo dục, du lịch. Bài này trình bày các tác động của công nghiệp 4.0 đối với du lịch thế giới cũng như du lịch Việt Nam và đề xuất các giải pháp để phát triển du lịch Hải Tiến trong CMCN 4.0

NỘI DUNG

Lịch sử phát triển của công nghiệp cách mạng 4.0 trên thế giới

Theo Klaus Schwab, người sáng lập và chủ tịch điều hành Diễn đàn Kinh tế Thế giới, cách mạng công nghiệp (CMCN) 4.0 được hiểu giản đơn như sau: “Cách mạng công nghiệp đầu tiên sử dụng năng lượng nước và hơi nước để cơ giới hóa sản xuất. Cuộc cách mạng lần 2 diễn ra nhờ ứng dụng điện năng để sản xuất hàng loạt. Cuộc cách mạng lần 3 sử dụng điện tử và công nghệ thông tin để tự động hóa sản xuất. Bây giờ, cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang nảy nở từ cuộc cách mạng lần ba, nó kết hợp các công nghệ lại với nhau, làm mờ ranh giới giữa vật lý, kỹ thuật số và sinh học”. Cách mạng công nghiệp 4.0 sẽ diễn ra trên 3 lĩnh vực chính gồm công nghệ sinh học, kỹ thuật số và vật lý.

Những yếu tố cốt lõi của kỹ thuật số trong CMCN 4.0 sẽ là: trí tuệ nhân tạo (AI), vạn vật kết nối - Internet of Things (IoT) và dữ liệu lớn (Big Data). Trên lĩnh vực công nghệ sinh học, cách mạng công nghệ 4.0 tập trung vào nghiên cứu để tạo ra những bước nhảy vọt

* Tel: 0977 090389, Email: phamvan chinh090389.hust@gmail.com

trong nông nghiệp, thủy sản, y dược, chế biến thực phẩm, bảo vệ môi trường, năng lượng tái tạo, hóa học và vật liệu.

Cuối cùng là lĩnh vực vật lý với robot thế hệ mới, máy in 3D, xe tự lái, các vật liệu mới (graphene, skyrmions,...) và công nghệ nano.

Cũng theo ông Klaus Schwab, tốc độ đột phá của cách mạng công nghiệp 4.0 hiện “không có tiền lệ lịch sử”. Khi so sánh với các cuộc cách mạng công nghiệp trước đây, cuộc cách mạng 4.0 đang tiến triển theo một hàm số mũ chứ không phải là tốc độ tuyến tính. Hơn nữa, nó đang phá vỡ hầu hết ngành công nghiệp ở mọi quốc gia. Và chiều rộng và chiều sâu của những thay đổi này báo trước sự chuyển đổi của toàn bộ hệ thống sản xuất, quản lý và quản trị.

Hiện cách mạng công nghiệp 4.0 đang diễn ra tại các nước phát triển như Mỹ, châu Âu, một phần châu Á. Bên cạnh những cơ hội mới, cách mạng công nghiệp 4.0 cũng đặt ra cho nhân loại nhiều thách thức phải đối mặt.

Tác động CMCN đối với du lịch thế giới

Du lịch là ngành công nghiệp không khói thu hút hàng tỷ du khách, đóng góp đáng kể cho kinh tế thế giới. Theo Hiệp hội Du lịch và Lữ hành Thế giới, năm 2016 riêng trong khu vực APEC du lịch đóng góp 1.320 tỷ USD, tạo ra 67 triệu việc làm, đóng góp 6,1% xuất khẩu của khu vực.

Du lịch liên quan đến nhiều ngành như giao thông vận tải, tài chính ngân hàng, thương mại, đầu tư, môi trường, văn hóa,... Du lịch kết nối chuỗi dịch vụ du lịch với các ngành này nhằm làm vui lòng khách đến, vừa lòng khách đi. Cách mạng 4.0, từng bước tác động vào tất cả các khâu trong chuỗi dịch vụ du lịch nhằm mang lại hiệu quả cao nhất cho các du khách cũng như các hãng du lịch.

Có thể nói, bước tác động ban đầu của công nghiệp 4.0 tạo ra dịch vụ du lịch trực tuyến (DLTT). Các tiện ích của internet, điện thoại và thiết bị di động, các trang mạng xã hội tạo điều kiện để chuyển từ giao dịch du lịch trực

tiếp sang giao dịch du lịch trực tuyến chẳng hạn như quảng cáo trực tuyến (Ei-Marketing), đặt mua và thanh toán trực tuyến (Ei-Payment) các tour du lịch, giải quyết các khiếu nại của các du khách trực tuyến,... Việc gia tăng các khách du lịch, nhất là nhóm du lịch đơn lẻ trong việc sử dụng thông tin du lịch trực tuyến dẫn đến việc ra đời các hãng du lịch trực tuyến (OTA) đem lại hiệu quả cao cho ngành du lịch. Tổng doanh thu DLTT toàn cầu năm 2016 đạt 565 tỷ USD và dự báo sẽ đạt 817 tỷ USD vào năm 2020. Thị trường DLTT Đông Nam Á sẽ tăng gấp 4 lần từ 21,6 tỷ USD năm 2015 lên 89,6 tỷ USD vào năm 2025.

Giai đoạn tiếp theo trong phát triển du lịch dưới tác động của cách mạng công nghiệp 4.0 là du lịch thông minh (Smart travel). Trong giai đoạn này, nhờ du lịch trực tuyến đã phát triển hoàn chỉnh và các ứng dụng trực tuyến, cá nhân du khách có khả năng thiết kế tour phù hợp với các yêu cầu của mình với giá cả tối thiểu. Đồng thời, bắt đầu thử nghiệm dùng người máy có trí tuệ nhân tạo trong các dịch vụ du lịch. Hiện nay các nước Nhật Bản, Mỹ, Đức, Trung Quốc đi đầu trong hướng phát triển này như dùng người máy giao tiếp với du khách, pha chế thức uống, bưng bê đồ ăn phục vụ du khách trong nhà hàng, khách sạn,... Mới đây, Bỉ chế tạo robot thông minh có khả năng giao tiếp bằng 19 ngôn ngữ.

Mục tiêu của phát triển du lịch trong cách mạng công nghiệp 4.0 là du lịch 4.0. Trong giai đoạn này các công đoạn dịch vụ du lịch được số hóa hoàn toàn, được kết nối với nhau thành một hệ thống chung nhờ IoT, và được thực hiện chủ yếu bởi người máy và các thiết bị có trí tuệ nhân tạo. Du khách chỉ việc đưa ra yêu cầu người máy thiết kế tour du lịch tối ưu, tổ chức và thực hiện tất cả các dịch vụ du lịch đáp ứng mọi yêu cầu riêng biệt của du khách. Chẳng hạn du khách có thể yêu cầu màu sắc trong phòng ngủ, bản nhạc trong bữa ăn phù hợp với mình.

Hiện tại, ngay cả ở các nước tiên tiến trên thế giới, du lịch trực tuyến đang được mở rộng,

du lịch thông minh mới bắt đầu triển khai nhằm hướng tới du lịch 4.0.

Ảnh hưởng CMCN 4.0 đối với du lịch Việt Nam

Tình hình du lịch Việt Nam

Việt Nam có nhiều cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ, có nền văn hóa phong phú, đa dạng với nhiều hạng mục được xếp hạng thế giới. Việt Nam có nền chính trị ổn định, an ninh đảm bảo. Đó là những điều kiện để du lịch Việt Nam phát triển nhanh chóng.

Theo Tổng cục Du lịch, trong năm 2016 du lịch Việt Nam đón 10 triệu lượt khách quốc tế (tăng 26% so với năm 2015), phục vụ 62 triệu lượt khách nội địa (tăng 8,8%), tổng thu ngân sách từ du lịch đạt 400 nghìn tỷ đồng.

Chính trị ban hành Nghị quyết 08-NQ/TW về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, xác định du lịch là một trong những ngành kinh tế then chốt của đất nước và phát triển du lịch là định hướng chiến lược trong nền kinh tế-xã hội của đất nước. Sau đó, Chính phủ ban hành Nghị quyết số 103 về Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết 08-NQ/TW của Bộ Chính trị. Nghị quyết này đã tạo ra được động lực, tạo ra sự lan tỏa trong nâng cao nhận thức trong chỉ đạo hành động việc ban hành những chính sách hỗ trợ và thúc đẩy cho sự phát triển của ngành du lịch Việt Nam.

Ảnh hưởng của cách mạng công nghiệp 4.0 đối với du lịch Việt Nam

Tháng 12/1997 Việt Nam thiết lập đường truyền Internet. Ngay sau đó du lịch Việt Nam đã lập trang website đầu tiên để quảng bá du lịch. Khoảng 5, 6 năm gần đây du lịch Việt Nam mới dùng thương mại điện tử thông qua website để triển khai giao dịch mua bán tour du lịch.

Hiện nay Internet Việt Nam phát triển khá nhanh. Đã có các đường truyền tốc độ cao. Số lượng người dùng Internet đạt trên 50 triệu lượt người/năm, trong đó khoảng một nửa người dùng có đặt dịch vụ khách sạn, đặt vé máy bay, mua tour du lịch. Tuy vậy trang

website của du lịch Việt Nam còn có mặt hạn chế. Thông tin trên website chưa đầy đủ, phong phú và cập nhật kịp thời. Giao dịch trực tuyến chưa nhiều. Quảng bá du lịch ra thế giới còn hạn chế.

Phương hướng phát triển

- Cần phát triển và hoàn thiện du lịch trực tuyến: Trang website du lịch phải thường xuyên cập nhật đầy đủ các thông tin về du lịch Việt Nam, có nhiều phiên bản ngoại ngữ để du khách nước ngoài có thể tìm hiểu, đặt mua các tour du lịch Việt Nam, phản ánh cũng như nhận được phản hồi kịp thời các vướng mắc hoặc góp ý của du khách. Nhờ đó du lịch trực tuyến góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động của du lịch Việt Nam.

- Ngày 4/5/2017, Thủ tướng Chính phủ ban hành chỉ thị 16 CT-T/q về tăng cường năng lực tiếp cận với cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, trong đó nêu rõ yêu cầu đầy mạnh, phát triển du lịch thông minh. Do vậy, ngành du lịch cần sớm xây dựng chiến lược từng bước phát triển du lịch thông minh nhằm hướng tới tiếp cận với du lịch 4.0 trong tương lai.

PHÁT TRIỂN DU LỊCH HẢI TIẾN CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0

Tình hình khu du lịch Hải Tiến, huyện Hoằng Hóa, tỉnh Thanh Hóa

Nằm trên bờ biển thuộc địa phận 4 xã Hoằng Hải, Hoằng Tiến, Hoằng Thanh và Hoằng Trường, huyện Hoằng Hoá (Thanh Hoá), khu du lịch biển Hải Tiến ngày càng trở nên hấp dẫn đối với du khách. Từ một bãi biển hoang sơ, Khu du lịch sinh thái biển Hải Tiến đang chuyển mình ngoạn mục với nhiều cơ sở hạ tầng du lịch sang trọng, đồng bộ và tiện nghi. Du khách đến với Hải Tiến, phần vì tò mò, phần vì đam mê khám phá một địa điểm du lịch mới, nhưng hầu hết đều có nhận định đây là khu du lịch hấp dẫn, văn minh và họ muốn quay trở lại với khu du lịch này vào những mùa du lịch biển năm sau.

Ngày nay du lịch sinh thái Hải Tiến phát triển khá mạnh mẽ. Số lượng cơ sở lưu trú lên đến

256, trong đó có 4 khách sạn 5 sao, 15 khách sạn 4 sao và khu du lịch cao cấp Ánh Phương có đẳng cấp quốc tế. Năm 2017, khu du lịch sinh thái Hải Tiến đón 17 triệu lượt khách, trong đó có 600 nghìn lượt khách trong tỉnh với tổng doanh thu đạt 2.200 tỷ đồng. Trong 6 tháng đầu năm 2018 du lịch tỉnh đón trên 7 triệu lượt khách, trong đó có 289 nghìn lượt khách ngoài tỉnh với tổng doanh thu 1.496 tỷ đồng (tăng 9,8% so với cùng kỳ năm 2016). Tuy nhiên hiệu quả hoạt động của du lịch sinh thái Hải Tiến chưa cao. Mặc dù số lượng khách du lịch nhiều, nhưng mức chi tiêu của du khách khá thấp, chỉ khoảng 130 nghìn đồng/người. Du lịch đường biển là một lợi thế của Hải Tiến, nhưng số du khách đi theo đường biển khá khiêm tốn, chỉ khoảng 50 nghìn lượt khách/năm.

Nguyên nhân là do sản phẩm du lịch còn nghèo nàn, đơn điệu, môi trường du lịch chưa thực sự hấp dẫn: Một số điểm du lịch còn mất vệ sinh, ô nhiễm môi trường, một số nhà hàng còn có hiện tượng chặt chém hoặc đeo bám du khách. Một nguyên nhân nữa là do khu du lịch sinh thái Hải Tiến chưa chú trọng đầy đủ đến việc ứng dụng công nghệ thông tin, kỹ thuật số trong ngành du lịch. Trang website của du lịch Hải Tiến mới hoạt động từ năm 2005, còn trang website du lịch Hải Tiến mới khai trương từ đầu năm 2017. Nội dung của các website du lịch của tỉnh chưa phong phú, thông tin cập nhật chưa kịp thời, giao dịch trực tuyến còn hạn chế. Để có thể thực hiện mục tiêu đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh, du lịch Hải Tiến cần nhanh chóng chuyển mình trong mọi mặt hoạt động, trong đó có việc ứng dụng các thành quả của cách mạng công nghiệp 4.0 để nâng cao hiệu quả hoạt động.

Đề xuất một số giải pháp

+ Chú trọng đào tạo, bồi dưỡng trình độ chuyên môn, kỹ năng làm việc cho đội ngũ lao động làm việc trong ngành du lịch tại khu du lịch Hải Tiến để đáp ứng được yêu cầu mới về sự phát triển của ngành nhằm đáp ứng

tốt nhất nhu cầu của du khách. Đặc biệt, đẩy mạnh việc đào tạo và sử dụng người địa phương tại chỗ trong các hoạt động du lịch tại Hải Tiến để thu hút thêm sự chú ý của du khách. Đội ngũ nhân lực có chất lượng cao là điều kiện then chốt cho sự phát triển của du lịch Hải Tiến nói riêng và du lịch tỉnh Thanh Hóa nói chung trong thời gian tới, dưới sự tác động của cách mạng công nghiệp 4.0.

+ Chủ động điều chuyển, tạo việc làm phù hợp cho số lượng lao động bị thay thế bởi các thiết bị, máy móc thông minh. Chú ý đào tạo lại và nâng cao kỹ năng, nghiệp vụ cho đội ngũ này để họ có thể làm việc được ở những khâu khác trong ngành nghề của mình, tránh được tình trạng thất nghiệp khi có sự thay thế bằng máy móc hiện đại.

+ Đẩy mạnh đầu tư kết cấu hạ tầng, thông tin liên lạc, giao thông vận tải để khoảng cách địa lý không còn là rào cản cho du khách đến tham quan tại huyện Hoằng Hóa

+ Tuyên truyền sâu rộng cho người dân thấy lợi ích của dịch vụ chất lượng cao cũng như thiệt hại của việc làm ăn “chộp giật” khiến du khách không muốn quay trở lại, để họ nâng cao chất lượng phục vụ. Khai thác những ưu việt của công nghệ số có thể tạo ra và cung cấp các dịch vụ tốt nhất cho khách du lịch, làm cho du khách thật hài lòng khi đến Hải Tiến.

+ Tăng cường sự quản lý của nhà nước đối với hoạt động du lịch trên địa bàn. Đảm bảo sự hoạt động hợp pháp, có hiệu quả của các doanh nghiệp, đơn vị, cá nhân cung cấp dịch vụ du lịch, đảm bảo lợi ích cho du khách góp phần tăng trưởng ngành du lịch của địa phương.

KẾT LUẬN

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đang tác động ngày càng mạnh mẽ đối với ngành du lịch. Dựa vào nền tảng công nghệ thông tin tương đối phát triển và con người Việt Nam năng động, sáng tạo, tin tưởng rằng du lịch Việt Nam bắt nhịp được với trào lưu phát triển du lịch 4.0 của thế giới, đưa du lịch Việt Nam nói chung và khu du lịch Hải Tiến nói

riêng, sớm trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, góp phần xứng đáng vào công cuộc phát triển kinh tế nước nhà.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Minh Khoa (2017), *Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư là gì?*, <https://baomoi.com/cuoc-cach-mang-cong-nghiep-4-0-la-gi/c/22861841.epi>, truy cập ngày 20/7/2018 .
2. Đức Hiếu (2017), *Cách mạng công nghiệp 4.0 sẽ thay đổi mạnh ngành du lịch*, <https://dulich.tuotrie.vn/du-lich/cach-mang-40-se-thay-doi-manh-nganh-du-lich-1334136.htm>, truy cập ngày 20/7/2018.
3. Minh Hoàng (2017), *Ngành du lịch với cách mạng công nghiệp 4.0*, http://toquoc.vn/Thoi_su/nganh-du-lich-voi-cach-mang-cong-nghiep-40-243427.html, truy cập ngày 20/7/2018
4. Wade Jones, *The Industry 4.0 and travel: Bringing „Smart Travel“ together*, <https://www.sabre.com/insights/the-industry-4-0-and-travel-bringing-smart-travel-together>., truy cập ngày 25/7/2018
5. Jay S. Rein (2015), *Get ready for travel 4.0*, <https://www.linkedin.com/pulse/what-travel-industrys-industry-40-jay-s-rein>, truy cập ngày 26/7/2018.
6. Đình Anh (2017), *Du lịch 4.0 sẽ tạo điều kiện để phát triển du lịch thông minh*, <http://ictnews.vn/cntt/cuoc-song-thong-minh/cach-mang-4-0-se-tao-co-hoi-phat-trien-du-lich-thong-minh-155926.ict>, truy cập ngày 25/7/2018
7. Trần Nhật Minh (2017), *Du lịch 4.0: Việt Nam trong “tâm bão” toàn cầu*, <http://cafef.vn/du-lich-40-viet-nam-trong-tam-bao-toan-cau-20170712110045252.chn>, truy cập ngày 22/7/2018
8. Đăng Khoa (2017), *Liên kết phát triển trong du lịch ngày càng đi vào thực chất*, <http://baobariavungtau.com.vn/kinh-te/201706/lien-ket-trong-phat-trien-du-lich-ngay-cang-di-vao-thuc-chat-744792/index.htm>, truy cập ngày 20/8/2018.

ABSTRACT

DEVELOPMENT OF HAI TIEN TOURIST AREA, HOANG HOA DISTRICT, THANH HOA PROVINCE IN THE INDUSTRIAL NETWORK 4.0

Phạm Văn Chính*

Hanoi University of Science and Technology

The fourth industrial revolution is changing all aspects of human activity. This industrial revolution does not only have a profound effect on the manufacturing industries, but also on the health services, education and tourism sectors. This paper presents the impacts of industry 4.0 on world tourism as well as tourism in Vietnam and proposed solutions for developing eco-tourism in Hai Tien, Hoang Hoa district, Thanh Hoa province in the This network.

Keywords: 4.0, travel Vietnam era, Hai Tien tourism, Thanh Hoa province, Industrial Revolution

Ngày nhận bài: 17/8/2018; Ngày hoàn thiện: 28/8/2018; Ngày duyệt đăng: 28/12/2018

* Tel: 0977 090389, Email: phamvanchinh090389.hust@gmail.com

